

Naturvernforbundet i Bærum

Bærum 07.04.2020

Bærum kommune

post@baerum.kommune.no

JP 19/5357 Høring planstrategi med planprogram

Naturvernforbundet i Bærum (NiB) takker for at vi får anledning til å komme med innspill til planstrategien, og spesielt til utarbeidelse av ny samfunnsdel i kommuneplanen. Vårt viktigste innspill er at Bærum kommune må ta inn over seg rapporten fra FNs naturpanel, og den dramatiske utfordringen som ligger i tap av biologisk mangfold.

Vi slutter oss til ambisjonen om å utarbeide en samfunnsdel til kommuneplanen som et kort, overordnet og tydelig styringsdokument, med vekt på bærekraftig utvikling. Målene skal ifølge høringsdokumentet også omfatte arealstrategi, og det er derfor viktig at føringene for arealbruk blir tydelige i samfunnsdelen.

Bærum bør også bli en naturklok kommune!

Bærum kommune har tatt inn over seg klimaendringene og har derfor vedtatt å være en *klimaklok kommune*.

Siden forrige rullering av kommuneplanens samfunnsdel har FN kommet med en rapport som omhandler den globale tilstanden til naturen – kalt *FNs naturpanel*. Den rapporterer at det foregår en dramatisk reduksjon i jordens biologiske mangfold. Norske biologer rapporterer at det også i Norge foregår en betydelig reduksjon av artsmangfoldet. FNs naturpanel sier videre at endret arealbruk, for eksempel i form av nedbygging, oppdyrking eller mer intensiv utnyttelse av områder, en større trussel mot verdens naturmangfold enn både overbeskatning, klimaendringer, forurensning og spredning av fremmede arter. Å ta vare på artenes leveområder er derfor den beste måten å bevare naturmangfoldet på. Dette gjelder spesielt sjeldne og truede arter, som ofte er svært spesifikke i sine valg av leveområder og derfor særlig sårbare for endringer i arealbruk.

Bærum har som kjent noe av Norges rikeste biologiske mangfold. *Kommunen har derfor et særlig ansvar for at dette ikke går tapt. Bærum bør derfor bli en naturklok kommune som en oppfølging av vedtaket i 2016 om at Bærum skulle bli en klimaklok kommune.*

I høringsutkastet til kommuneplanens samfunnsdel står det at kommunen skal være *bærekraftig* på nær sagt alle områder. For oss peker naturen seg ut som aller viktigst når det

gjelder å være bærekraftig. Naturen må bevares for kommende generasjoner. En bærekraftig utvikling betyr at vi må dekke dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at framtidige generasjoner skal få dekket sine behov. Vi viser til at dette også er førende i samarbeidsplattformen (Politisk plattform Bærum 2019-2023), der det heter: *«Vi mener at vi alle har en moralsk forpliktelse til å overlate jorden til neste generasjon i minst like god stand som i dag og at Bærum skal være en ledende kommune på klima- og miljøområdet.»* Dette utgangspunktet bør gjennomsyre arbeidet med samfunnsdel og arealdel av kommuneplanen.

Konkret mener vi at vekten på bærekraft bl.a. bør innebære:

1. Det må strammes betydelig inn på byggeprosjekter utenfor sentrene, knutepunktene og langs banene.
2. Naturområder som ligger inn til sentrene, knutepunktene og banene må også bevares som grønne lunger. Dette vil også skape et bedre bomiljø.
3. I senere tid har forskerne blitt stadig mer oppmerksomme på insektenes viktige rolle i naturen. Disse finnes ikke bare i områdene som Bærum har registrert som nasjonalt, regionalt eller lokalt viktige i sin kartdatabase. De finnes over alt i naturen. Derfor må mest mulig av den gjenværende naturen i Bærum bevares.

Bærums biologiske mangfold

I bestemmelsene til Kommuneplanens areal 2017 – 2035 står det i §11.1: *Områder registrert som viktige naturtyper i Bærum kommunes kartdatabase skal ivaretas.*

Vi er ikke kjent med hvem som har registrert de viktige naturtypene som ligger kommunens database, men ber om at Miljødirektoratets naturbase benyttes for å finne ut hvilke områder med viktige naturtyper som skal ivaretas. Miljødirektoratets naturbase er den til enhver tid mest oppdaterte oversikten over bevaringsverdige naturtyper.

De naturtypene som finnes på bunnen av sjøen er ikke påaktet i samme grad som dem på land. Disse trenger også vern fordi de er en viktig del av økosystemet i sjøen. Det betyr at Bærum kommune må være svært restriktiv når det gjelder å tillate ytterligere byggetiltak, som f.eks. båthavner, i sjøen langs kysten.

Nevnes bør også at man i Miljødirektoratets naturbase nå også kan finne områder med truede insekter, edderkoppdyr, karplanter, lav, moser og sopp. Områder med disse er truede artene må også skånes.

Vi viser ellers til samfunnsdelen i kommuneplanen for Asker, der dette er en av strategiene: *«Asker kommune skal tilrettelegge for bærekraftig forvaltning og vern av økosystemene i havet, langs kysten og på land, og stanse og reversere landforringelse og tap av biologisk mangfold.»* Bærum kommune bør vedta en like aktiv strategi som Asker når det gjelder bevaring av natur og biologisk mangfold.

Konkrete kommentarer til noen skisserte utviklingstrekk og utfordringer

Befolkningsutvikling og boligbygging

Siden endret arealbruk er den viktigste grunnen til tap av biomangfold, blir arealstrategien til kommunen særs viktig. Dette henger igjen sammen med utviklingen i innbyggertallet. Bærum har hatt stor vekst i innbyggertall over en lang periode, men veksten er nå redusert. Både

antall innvandrere og fruktbarhetstall går ned. Takten i boligbyggingen er det viktigste instrumentet kommunen har for å «styre» utviklingen i innbyggertallet. Vi kan ikke forstå at Bærum forventes å ta en stor andel av boligbyggingen rundt Oslo, slik høringsdokumentet sier. Vi mener at boligbyggingen bør reduseres for å redusere press på arealene. Dette virker også rimelig gitt den generelle befolkningsutviklingen.

Med en 20% reduksjon i boligbyggingen viser figuren i dokumentet at befolkningsveksten likevel vil ligge over det høyeste alternativet i SSBs siste befolkningsframskrivninger for Bærum kommune <https://www.ssb.no/befolkning/statistikker/folkfram/aar/2018-06-26>. Vi mener derfor boligbyggingen bør reduseres med 25%.

Folkehelse

Det er viktig å utvikle gode bomiljøer. Både under tema Befolkningsutvikling og boligbygging, og under tema Folkehelse, etterlyser vi omtale av betydningen av tilgangen til natur, grønne lunger og muligheten for å utøve enkelt friluftsliv. Vi viser bl.a. til Meld. St 19 (2018-2019) Folkehelsemeldingen, som sier:

«Regjeringa vil at friluftsliv skal ha ein låg terskel, og at det skal vere lett for alle å utøve friluftsliv i kvardagen. Ein viktig del av dette er å motivere til aktivitetstiltak i nærmiljøet, men det viktigaste er å sikre at det er grønne område nær der folk bur. Ved fortetting er dette særleg viktig, og det bør skapast nye grønne stader og møteplassar. Å ta vare på «hundremeterskogar» og mindre friluftsområde knytte til byar og tettstader, eller gjere tidlegare utbygd areal om til grønne område er òg viktig.»

I Bærum er vassdragene viktige for det enkle friluftslivet. Gjeldende arealdel understreker betydningen av stilleområder, og muligheten for rekreasjon i lite støypåvirkede områder. Stilleområder vil ofte finnes i tilknytning til elver og bekker. Det er viktig at kommunen sørger for å ivareta og videreutvikle Bærums vassdrag, bl.a. gjennom en Plan for blågrønn struktur.

Klima og miljømessig bærekraft

Bærum må følge opp vedtaket fra 2016 om å være en klimaklok kommune. Vi er fornøyde med at klima er gitt en tydelig plass under utviklingstrekk og utfordringer. Vi mener imidlertid at overskriften «Klima og miljømessig bærekraft» er misvisende, og foreslår at utfordringen heller omtales som «Klima og klimaomstilling». Vi kan ikke se at miljøspørsmål som sådan er berørt her.

Når det gjelder problemet med økt nedbør og nedbørintensitet, mener vi eksemplene på tiltak også bør omfatte videre arbeid med åpning av lukkede bekker.

Langsiktig by-, steds- og arealutvikling

Teksten peker på utfordringer knyttet til befolkningsvekst og utbyggingspress. Denne utfordringen kan møtes gjennom redusert boligbygging. Ved å dempe veksten og redusere tilflytningen til kommunen, vil vi kunne imøtekomme en mer bærekraftig utvikling. Et viktig redskap her er arealdisponeringen eller arealstrategien som kommuneplanen kaller det.

Det er ikke første gang vi blir minnet om det sterke presset på Bærum, som en gang kunne kalle seg en bygd med sine flotte kulturlandskap og jordbruksområder. Det sterke utviklingspresset har ført kommunen i en situasjon der det er økende konflikt i forholdet utbygging og vern. Vedtaket om vern av de fem sammenhengende jordbruksområdene i

Bærum har blitt brutt flere ganger, men nå må disse sikres mot videre nedbygging. Kommunen er forpliktet til å følge nasjonal lovgivning om vern av dyrkbar jord.

Vi støtter en videreføring av nåværende arealstrategi, der boligbyggingen konsentreres om sentrene, knutepunktene og lang banene. Dog må naturområder og dyrket eller dyrkbar mark som ligger innenfor disse utbyggingsområdene bevares. Det er også viktig å sikre en god grønnstruktur ved de store utbyggingsområdene Fornebu, Sandvika og Bekkestua / Høvik . Utenom de nevnte utbyggingsområdene må det føres en strengere praksis enn i dag. Det må kun godkjennes oppføring av enkeltstående enmanns- og tomannsboliger. Dette for å bevare Bærums rike biologiske mangfold og dyrket og dyrkbar mark som Bærum har en nasjonal forpliktelse til å bevare.

NiB foreslår en ny vurdering om varig vern av Tanumplataet. For å sikre varig vern, bør plataet vernes som landskapsvernområde etter naturvernloven. *Vi anmoder kommunen om å ta initiativet til at Tanumplataet får et lovmessig vern.*

Vi mener våre folkevalgte politikere må benytte styringsverktøy som Plan- og bygningsloven og Naturmangfoldloven i mye større grad. De må tørre å styre – ved siden av å planlegge en målrettet og langsiktig arealpolitikk, som er selve grunnmuren i en bærekraftig utvikling.

Til oversikten over plan- og strategiarbeid

Vi savner en strategi for bevaring av naturmangfold slik de borgerlige partiene ble enige om i Politisk plattform for Bærum 2019 – 2023.

Vi etterlyser også en tidfesting av når en slik strategi for naturmangfold og Plan for blå-grønn struktur skal legges fram.

Vennlig hilsen

for Naturvernforbundet i Bærum

Tomas Westly (sign.)

Leder

Kari Balke Øiseth (sign.)

Styremedlem